

spatřovati pohružku, že, nenahradí-li škodu, bude na jejího syna učiněno trestní oznámení. Nezáleží na tom, že objektem hrozby nebyla přímo žalovaná, stačí, že předmětem hrozby, adresované žalované, byl její syn, osoba jí blízká, neboť nemůže býti pochybnosti, že zlé následky hrozící synu žalované trestním oznámením, znamenaly i zlé následky pro žalovanou, dotýkající se nejen jejích mateřských citů, ale i její cti a vážnosti v očích jejích spoluobčanů. Ježto nátlak na žalovanou byl podle zjištění nižších soudů učiněn při vyšetřování krádeže, z níž byl podezřelý její syn, a to v bytě žalobcově a v přítomnosti četníka, tedy za takových okolností, že se žalovaná podle svých osobních vlastností mohla důvodně obávat zlých následků, kterými jí bylo hrozeno, — majíc na vybranou buď mezi takovými zlými následky nebo prohlášením, že žalobci nahradí 3.900 Kč — byla bázeň žalované také důvodná. Rozhodla-li se za těchto okolností uzavřít se žalobcem smlouvu, z níž jest žalováno, nebylo její přivolení ke smlouvě svobodné (§ 869 obč. zák.) a není podle § 870 obč. zák. povinna tuto smlouvu dodržeti. Vynucená smlouva jest relativně neplatná a záleželo jen na žalované, zda chtěla nechat smlouvu přece v platnosti, aniž však byla povinna projevit dodatečně, když nátlak na ni pominul, nesvobodnost svého prohlášení; stačilo, že uplatňovala neplatnost smlouvy v obraně proti žalobě.

Čís. 12351.

Vyvlastnění k účelům železničním (zákon ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák.).

Kdo tvrdí k vyvlastněnému předmětu spoluvlastnictví a reální služebnost ve smyslu § 4 a § 2 čís. 3 zákona, může uplatnit v nesporném řízení odškodné z důvodu vyvlastnění těchto práv a podati rekurs proti stanovení odškodného jen, je-li vyvlastněným ve smyslu zákona a je-li jako takový uveden ve vyvlastňovacím nálezu.

K tomu, by pro oprávněného, který není uveden ve vyvlastňovacím nálezu, bylo určeno odškodné podle zákona, jest zapotřebí žádosti obou stran (vyvlastňovatele a vyvlastněného) a jejich souhlasu s tím, by nevyvlastněný předmět byl podroben vyvlastnění; nestačí, že zástupce vyvlastňovatele uvedl sám mezi osobami, kterým má odškodné připadnouti, i onoho oprávněného a že odškodné bylo stanoveno na žádost zástupce vyvlastňovatele i pro něho.

Bylo-li provedeno vyvlastňovací řízení a byl-li doručen vyvlastňovací nález někomu, kdo vyvlastněným nebyl, nelze na něho vyvlastňovací nález přepsati, nýbrž musí býti proti němu provedeno vyvlastňovací řízení podle § 21 zákona. Teprve pak lze mimo případ § 26 zákona stanovit odškodné i pro toho, kdo vyvlastněným původně nebyl.

Při úpravě železniční trati byl přeložen přejezd přes trať. Ve vyvlastňovacím řízení domáhali se odškodnění i manželé Josef a Rosalie V-ovi. Soud první stolice jim odškodnění přiznal, rekursní soud zamítl jejich návrh na odškodnění.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs manželů V-ových.

Důvody:

Stěžovatelé opírají svůj nárok na odškodnění za vyvlastnění jednak o spoluvlastnictví k cestě (k zahradě) parc. čís. 745, jednak o právo služebnosti cesty po této parcele jako služebnosti reální, kterých nabyli zároveň s usedlostí čís. 8 v B. smlouvou ze dne 7. února 1920, ježto prý toto právo s onou usedlostí jest spojeno, a konečně i o to, že byl zrušen železniční přejezd přes trať, tedy ze zrušení práva příslušejícího jim jako majitelům usedlosti čís. 8 a pozemků za tratí ležících a k této usedlosti patřících jezdit po železničním přejezdu nyní přeloženém. Ale odškodné z důvodu vyvlastnění těchto práv mohli by stěžovatelé uplatnit v řízení nesporném jen, pokud jsou vyvlastněnými ve smyslu zákona čís. 30 z r. 1878. Jen jako vyvlastnění (expropriati) mohli by podati rekurs z usnesení rekursního soudu. Ale stěžovatelé vyvlastněnými nejsou a proto nejsou oprávněni k rekursu. Podle zákona rozhoduje soud v nesporném řízení o náhradě za vyvlastnění vyvlastněnému (§§ 22, 23, 28 a 29 zák.). Totéž plyne i z §§ 17, 18, 20 a 21 zák., že účastníky řízení jsou vedle vyvlastňovatele (železničního podniku) jen vyvlastnění. Jen vyvlastňovatel a vyvlastnění jsou stranami v řízení o vyšetření odškodného a jen jim přísluší právo k rekursu. Není třeba obírat se spornou otázkou, zda právo k rekursu přísluší vedle vyvlastnítele a vyvlastněného i vedlejším oprávněným ve smyslu § 5 zákona, protože stěžovatelé neopírají svůj nárok na odškodnění o nějaké právo ve smyslu § 5 vyvlastňovacího zákona, t. j. o právo užívací, požívací neb nájemní k vyvlastněnému předmětu, nýbrž tvrdí k vyvlastněnému předmětu jednak spoluvlastnictví a jednak reální služebnost ve smyslu § 4 a § 2 čís. 3 zákona (srov. Randa: Grünhuts Zeitschrift sv. X a XI a Kautsch: Enteignung 1895 str. 82). Podle § 4 zákona je pokládati za vyvlastněného toho, komu náleží předmět vyvlastnění nebo komu na předmět vyvlastnění přísluší věcné právo spojené s vlastnictvím jiného předmětu. Podle § 22 jest soudem v nesporném řízení určiti náhradu vzniklou jen vyvlastněním, pokud tu není dohody mezi vyvlastnítelem a vyvlastněným. Je tedy v nesporném řízení přípustné stanovení náhrady, předcházel-li vyvlastnění nějakého předmětu nebo práva a byl-li tedy o vyvlastnění vydán vyvlastňovacím úřadem vyvlastňovací nález. Ve vyvlastňovacím nálezu zemského úřadu ze dne 10. května 1931, který jest základem vyšetření náhrady za vyvlastnění, nejsou stěžovatelé uvedeni jako vyvlastnění vůbec, nanejvýš ohledně vlastnictví k vyvlastněnému pozemku parc. č. 745 jsou jako vyvlastnění uvedeny jiné osoby než stěžovatelé. Proto nelze stěžovatele považovati za vyvlastněné a nebylo proto přípustné v nesporném řízení podle zákona čís. 30/1878 pro ně

stanoviti náhradu. Není třeba řešiti, jakým postupem mohou se žalovani domáhati náhrady z toho důvodu, že dráha, nedavši proti nim provést vyvlastnění, zabrala jejich spoluvlastnictví, po případě zrušila jejich práva. Podle § 26 vyvlastňovacího zákona může se sice v nesporném řízení státi určení náhrady na žádost obou stran rozšířením na předměty, které jsou předmětem vyvlastnění, souhlasí-li obě strany v tom, aby se tyto předměty podrobily vyvlastnění. Ale o takový případ tu nejde. Prvý soud sice při jednání dne 11. července 1931 vyšetřoval i náhradu pro stěžovatele. Ale z protokolu o jednání není zřejmo ani, že dráha a vyvlastnění uvedení v nálezu, tedy obě strany ve smyslu zákona, žádaly o určení této náhrady a že obě strany souhlasily s tím, by se vyvlastnění rozšířilo na spoluvlastnictví stěžovatelů, nebo na jiná jejich práva. Okresní soud uvádí sice v předkládací zprávě ze dne 27. listopadu 1931, že zástupci ředitelství dráhy uvedli sami osoby, kterým odškodnění má připadnouti, t. j. stěžovatele, a že odškodné bylo stanoveno na žádost zástupce dráhy i pro ony jiné osoby. Ale to nestačí podle § 26 zákona k tomu, by bylo určeno odškodné pro stěžovatele, ježto je potřebí žádosti obou stran a souhlasu s tím, by předmět nevyvlastněný byl podroben vyvlastnění. Tyto podmínky nebyly splněny. Bylo-li provedeno vyvlastňovací řízení a doručen vyvlastňovací nález někomu, kdo vyvlastněným nebyl, nelze vyvlastňovací nález přepsati na tohoto, nýbrž musí býti proti němu provedeno vyvlastňovací řízení podle § 21 zákona (srov. výnos ministerstva vnitra, obchodu a spravedlnosti čis. 2677 z r. 1880 Zentralblatt für Eisenbahnen čis. 82). Pak teprve lze mimo případ § 26 zákona stanoviti odškodné i pro toho, kdo expropriatem původně nebyl. Podle uvedeného nelze pokládati stěžovatele za vyvlastněné a nepřisluší jim také právo k rekursu z toho důvodu. Jejich rekurs bylo následkem toho odmítnouti.

Čís. 12352.

Exekuční soud není oprávněn uložit poddlužníku, by zaplatil vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku, nemůže zejména, byla-li zabavena vkladní knížka, uložit záložně, by, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku ze vkladní knížky.

Stalo-li se přece tak, jest poddlužník oprávněn k rekursu (§ 65 ex. ř.) i proti příkaznímu usnesení.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R II 532/32.)

K vydobytí peněžité pohledávky přikázal soud první stolice vymáhající věřitelce pohledávku z vkladní knížky záložny a uložil výkonnému orgánu, by vkladní knížku záložny v dražebně vyzvedl, opatřil převáděcím prohlášením a předal ji vymáhající věřitelce; záložně pak uložil, by, nehledíc k heslu, pohledávku vymáhající straně k její žádosti vyplatila. Rekursní soud vyhověl rekursu záložny a zrušil napadené usnesení, pokud bylo uloženo záložně, by pohledávku vymá-